

„Javornický p., ř. km 0,090 – 0,600, Moravský Lačnov, Javorník u Svitav, revitalizace toku“

Havarijní plán

ČHP: 4-15-02-0010

IDVT: 10196151

listopad 2024

Návrh

Vypracoval Ing. Roman Pitka

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. DEFINICE HAVÁRIE JAKOSTI VOD	3
3. HLAVNÍ KATEGORIE LÁTEK ZPŮSOBUJÍCÍCH HAVARIJNÍ ZNEČIŠTĚNÍ VOD	3
4. ZÁKLADNÍ PŘEDPISY	4
5. POPIS STAVBY	4
5.2. Zařízení zacházející se závadnými látkami.....	5
6. HLÁŠENÍ A ČINNOST PŘI HAVÁRII	5
6.1. Bezprostřední odstraňování příčin havárie	5
6.2. Hlášení havárie	5
6.3. Zneškodňování havárie	6
6.4. Odstraňování následků havárie	7
6.5. Vedení dokumentace o postupech použitých při zneškodňování a odstraňování následků havárie havarijního úniku závadných látek:	8
6.6. Kontrolní systém.....	8
7. VÝČET A POPIS STAVEBNÍCH, TECHNOLOGICKÝCH A KONSTRUKČNÍCH PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ	9
8. VÝČET A POPIS ORGANIZAČNÍCH PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ A TECHNICKÝCH PROSTŘEDKŮ (druh, množství a účel).....	9
9. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI	9
10. SYSTÉM SPOJENÍ PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH	10
11. PLÁNY ÚČELOVÝCH ŠKOLENÍ A VÝCVIKU OS OB PODÍLEJÍCÍCH SE NA PLNĚNÍ ÚKOLŮ DLE HP	11
12. ÚDAJE O UMÍSTĚNÍ KOPIÍ SCHVÁLENÉHO HAVARIJNÍHO PLÁNU	11

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Obec: **Javorník u Svitav, Svitavy**
Katastrální území: **k.ú. Moravský Lačnov, k.ú. Javorník u Svitav**
Okres: **Svitavy**
Investor: **Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČ: 708 90 013**
Zhotovitel:

2. DEFINICE HAVÁRIE JAKOSTI VOD

(§ 40 zákona č. 254/2001 Sb. o vodách)

- (1) Havárií je mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod.
 - (2) Za havárii se vždy považují případy závažného zhoršení nebo mimořádného ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod ropnými látkami, zvláště nebezpečnými látkami, popř. radioaktivními zářiči a radioaktivními odpady, nebo dojde-li ke zhoršení nebo ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů.
 - (3) Dále se za havárii považují případy technických poruch a závad zařízení k zachycování, skladování, dopravě a odkládání látek uvedených v odstavci (2), pokud takovému vniknutí předchází.
 - (4) Havarijní znečištění je zpravidla náhlé, nepředvídané a projevuje se zejména závadným zabarvením, zápachem, vytvořením usazenin, olejovým povlakem hladiny nebo pěnou, popřípadě úhynem ryb a jiných organizmů.
 - (5) Za mimořádné závažné ohrožení jakosti vod se považuje ohrožení vzniklé neovladatelným vniknutím závadných látek, popřípadě odpadních vod v jakosti nebo množství, které může způsobit havárii, do prostředí souvisejícího s povrchovou nebo podzemní vodou.
- O havárii nejde v těch případech, kdy vzhledem k rozsahu a místu úniku je vyloučeno nebezpečí vniknutí závadných látek do povrchových nebo podzemních vod.

3. HLAVNÍ KATEGORIE LÁTEK ZPŮSOBUJÍCÍCH HAVARIJNÍ ZNEČIŠTĚNÍ VOD

Závadné látky jsou látky, které nejsou odpadními ani důlními vodami a které mohou ohrozit jakost povrchových nebo podzemních vod. Jedná se např. o následující látky:

- a) ropné látky
- b) jedy a látky škodlivé zdraví

- c) žíraviny, radioaktivní zářiče a odpady
- d) silážní šťávy
- e) průmyslová a statková hnojiva
- f) přípravky na ochranu rostlin a k hubení škůdců a plevelů
- g) pevné a tekuté odpady průmyslu
- h) kaly a odpady
- i) nebezpečné látky dle přílohy č. 1 k zákonu č. 254/2001 Sb. o vodách

4. ZÁKLADNÍ PŘEDPISY

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Vyhláška č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků
- Vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv
- Nařízení vlády ČR č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu
- Nařízení vlády ČR č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech
- ČSN 75 3415 „Objekty pro manipulaci s ropnými látkami a jejich skladování“
- ČSN 65 0201 „ Hořlavé kapaliny – Prostory pro výrobu, skladování a manipulaci“

5. POPIS STAVBY

Řešená lokalita se nachází v Pardubickém kraji, okresu Svitavy, ve dvou katastrálních územích, a to k.ú. Javorník u Svitav (657867) a k.ú. Moravský Lačnov (760994). Vymezený úsek Javornického potoka se nachází pod intravilánem obce Javorník až po lesní porost (nad lesním propustkem). Stávající koryto je v úseku narovnáno a zahloubeno. Hlavním cílem návrhu je obnovení říčního pásu v maximální možné míře, kdy niva bude přirozeně zamokřována a bez omezení povodňově zaplavována. Návrh je kombinací přístupů, a to jednak řešením odvodnění v ploše nivy, řešením příkopů na hraně lesa, ale zejména vytvořením iniciačního koryta ve vymodelovaném meandračním pásu.

5.1. Závadné látky

.....*doplň zhotovitel*

5.2. Zařízení zacházející se závadnými látkami

Samotné vodní dílo, jeho provoz ani činnost obsluhy nepředstavuje riziko vzniku havárie. Je však možné, že provozovatel toku při běžné činnosti zjistí havarijní zhoršení jakosti vody, způsobené jiným subjektem nebo mu bude tato skutečnost oznámena. V takovém případě jako správce díla zajistí potřebné činnosti do příjezdu odborných orgánů a organizací.

6. HLÁŠENÍ A ČINNOST PŘI HAVÁRII

Povinnosti při havárii jsou předepsány v § 41 odstavec (1) až (3) zákona č. 254/2001 Sb.

o vodách:

(1) Ten, kdo způsobil havárii (dále jen "původce havárie"), je povinen činit bezprostřední opatření k odstraňování příčin a následků havárie. Přitom se řídí havarijním plánem, popřípadě pokyny vodoprávního úřadu a České inspekce životního prostředí.

(2) Kdo způsobil nebo zjistí havárii, je povinen ji neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru České republiky nebo jednotkám požární ochrany nebo Policii České republiky, případně správci povodí.

(3) Hasičský záchranný sbor České republiky, Policie České republiky a správce povodí jsou povinni neprodleně informovat o jim nahlášené havárii příslušný vodoprávní úřad a Českou inspekci životního prostředí, která bude o havárii, k níž došlo v ochranných pásmech přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod a na povrchových vodách využívaných podle § 34, informovat též Ministerstvo zdravotnictví. Řízení prací při zneškodňování havárií přísluší vodoprávnímu úřadu, který o havárii neprodleně informuje správce povodí.

6.1. Bezprostřední odstraňování příčin havárie

Při vzniku nebo zjištění čistotářské havárie je nutno provést okamžitě taková opatření, aby nedošlo k úniku závadné látky do povrchových nebo podzemních vod.

Budou provedena opatření spočívající zejména v uzavření a zajištění uzavíracích ventilů, zaslepení havarovaných potrubí, utěsnění prasklin (v rámci možností, alespoň nedokonale), odčerpání zbytků závadných látek z porušených obalů, cisteren, skladovacích a přepravních nádrží nebo z přeložení zbytků závadných látek z dopravních prostředků a kontejnerů, je-li to technicky možné. Dále se jedná o opatření k zamezení výbuchu, požáru a zamoření závadnými látkami.

6.2. Hlášení havárie

Havárii hlásí ten, kdo ji způsobil nebo zjistil, nejvhodnějším a nejrychlejším způsobem, jakýmikoliv dostupnými spojovacími prostředky, nebo osobně podle

výše uvedených zásad. Pokud není dohodnuto jinak, přebírá odpovědná instituce automaticky další ohlašovací povinnost.

(V případě, že se zaměstnanci, který zjistí havárii, nepodaří okamžitě kontaktovat vedoucí pracovníky, má dle vodního zákona povinnost sám podat hlášení HZS, Policii ČR, případně správci povodí.)

Příslušným vodoprávním úřadem je odbor stavebního úřadu a životního prostředí MěÚ Jihlava. Spojení na odpovědné orgány a organizace jsou uvedena v příloze.

Včasné zjištění a ohlášení havárie je jedním z nejdůležitějších faktorů, které mají vliv na rozsah následků havárie a účinnost zásahu havarijních jednotek.

Hlášení má obsahovat tyto údaje (pokud jsou známy) :

- a) jméno a příjmení hlásící osoby a její vztah k havárii, adresa, telefonní číslo,
- b) místo, datum a čas zjištění havárie, čas vzniku havárie a příčina havárie, jsou-li známy, označení původce havárie, je-li znám, druh a množství znečišťující látky, charakter havárie,
- c) místo zasažené havárií (například vodní tok, vodní nádrž, pozemek), včetně názvu znečištěného, popř. ohroženého vodního toku, říční km apod.
- d) projevy havárie (například olej, pěna na vodě, uhynulé ryby, zápach, rozbitá autocisterna v poli, protržená nádrž odkaliště, neobvyklý výtok z kanalizace),
- e) subjekt, kterému již byla havárie ohlášena,
- f) bezprostřední opatření, která již byla k odstranění příčin a následků havárie učiněna,
- g) údaje o odebraných vzorcích.

Příjemce hlášení může klást hlásící osobě další doplňkové otázky, vedoucí ke zjištění skutečného stavu věci.

6.3. Zneškodňování havárie

Provozovatel objektu (zhotovitel stavby) je povinen spolupracovat při odstraňování škodlivých následků havárie, kterou zavinil svou činností a v ostatních případech na příkaz vodoprávního úřadu. Obecně platí, že každý, kdo zjistí znečištění nebo ohrožení složek životního prostředí, je povinen učinit na základě svých možností neodkladně vše pro zabránění větším škodám.

Při vzniku havárie a sanačním zásahu se zhotovitel stavby řídí pokyny vodoprávního úřadu (OŽP MěÚ nebo Mm), ČIŽP a správce povodí a toku. Dále se řídí ustanoveními tohoto havarijního plánu, dokumentace stavby, podmínkami stavebního povolení a předpisy BOZ a na úseku protipožární ochrany.

V případě nebezpečí z prodlení přistoupí provozovatel (zhotovitel) k realizaci neodkladných opatření dle situace a vlastního uvážení s cílem minimalizovat škody a následky havárie. Především je nutno zabránit, popřípadě omezit, únik

znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod a zahájit odstraňování znečištění (např. pomocí norných stěn, sorpčních prostředků, balíků slámy, pilinami apod. za pomoci různého nářadí a náčiní).

V podstatě mohou nastat případy, že bude havárie způsobena ze strany provozovatele (zhotovitele stavby) nebo bude havárie způsobena činností jiného subjektu nezávisle na zařízení, činnosti a pracovnících provozovatele objektu (zhotovitele stavby).

Není-li jednoznačně jasné, kdo havárii způsobil, je nutno odebrat vzorky znečišťující látky, znečištěné vody a pozadí (profil nad místem zjištěného nebo předpokládaného vniknutí znečištění do toku). Při odběru vzorků je nutno zajistit přítomnost hodnověrného svědka (nejlépe Policie ČR nebo pracovníka vodoprávního úřadu, ČIŽP apod.) a vhodné vzorkovnice. Odebrané vzorky je nutno předat k rozborům laboratoři s příslušným oprávněním (např. VH laboratoře Povodí Moravy, s.p. v Brně, KHS apod.). Toto má značný vliv na prokázání původce a rozsahu havárie.

Množství odebraného vzorku a typ vzorkovnice musí odpovídat druhu a formě znečišťující látky. Může být použito ustanovení o telefonické konzultaci s příslušnými odborníky. Pro vzorky odebírané při haváriích způsobených ropnými látkami je nutno používat výhradně skleněných lahví. Nejvhodnější jsou čiré skleněné prachovnice se širokým hrdlem o objemu cca 1,25 l (odebírán je 1 l a rezerva je nutná, aby plovoucí ropná látka nevzlínila do víčka; rozbor bývá prováděn přímo ve vzorkovnici).

Zároveň je nutno zahájit okamžitě práce na omezení škodlivých následků havárie, resp. učinit taková opatření, aby nemohlo dojít k znečištění povrchových a podzemních vod.

6.4. Odstraňování následků havárie

Vzhledem k tomu, že zhotovitel stavby nakládá s látkami závadnými vodám, je povinen plnit i úkoly na úseku vodního hospodářství vyplývající z obecně závazných předpisů.

Z těchto důvodů je povinen spolupracovat při odstraňování škodlivých následků havárie, kterou zavinil svou činností a v ostatních případech na příkaz vodoprávního úřadu. Obecně platí, že každý, kdo zjistí znečištění nebo ohrožení složek životního prostředí, je povinen učinit na základě svých možností neodkladně vše pro zabránění větším škodám.

Sesbíraný produkt je nutno ukládat do vhodných nádob, popřípadě vybudovat takové zařízení, aby nemohlo dojít k následnému znečištění (jímka s fólií, sudy apod.). Veškerá zařízení znečištěná ropnými produkty musí být po skončení havárie očištěna, znečištěné zeminy musí být odstraněny a likvidovány v souladu s předpisy.

6.5.Vedení dokumentace o postupech použitých při zneškodňování a odstraňování následků havárie havarijního úniku závadných látek:

- přesné místo úniku (obec, přesný popis místa, vod. toku),
- původce havárie
- čas, kdy byl únik zpozorován, kdo únik zpozoroval, kdy byl nahlášen, kterým orgánům
- provozovatel a uživatel zařízení
- příčina úniku, druh a množství znečišťující látky
- rozsah znečištění (situační nákres, příp. fotografie)
- popis a rozsah škod (s vyčíslením odhadu škody v Kč)
- záznam o prvním zásahu (jména osob a provedené technické a organizační opatření)
- rozhodnutí o následných opatřeních (kdo je zajišťuje, odpovědný kontrolní orgán)
- kdy byly ukončeny sanační a likvidační práce
- údaje o odběru vzorků kontaminované zeminy, odpadních vod, jejich kontrola v laboratoři
- údaje o ohlašovatelci (jméno, adresa, telefon)
- dlouhodobá opatření vyvolaná vzniklou havárií
- datum uvedení staveniště zpět do provozu

6.6.Kontrolní systém

- stavební zařízení bude denně vizuálně kontrolováno pracovníky,
- bude prováděna pravidelná kontrola stavu jímek/svodových kanálů/zásobníku nafty/mechanismů (mechanismy min. 1 x týdně, u jímek a zásobníků dle pokynů výrobce),
- minimálně jednou za 6 měsíců bude prováděna podrobná kontrola skladování a shromažďování nebezpečných chemických látek a přípravků,
- v pravidelných intervalech 1 x za 5 let (není-li technickou normou nebo výrobcem určena lhůta kratší) budou prováděny zkoušky těsnosti nádrží.

O výsledcích kontrol jsou vedeny záznamy, které jsou archivovány po dobu nejméně tří let. V případě zjištění nedostatků má vedení podniku povinnost neprodleně zajistit jejich nápravu.

6.7.Zásady ochrany a bezpečnosti práce při havárii a její likvidaci

Například:

- pracovníci budou vybaveni odpovídajícími OOPP
- pracovníci mají povinnost používat přidělené OOPP
- pracovníci mají povinnost vyvarovat se jednání, které by vedlo k ohrožení vlastního zdraví, nebo k ohrožení zdraví ostatních osob
- povinnost zajistit osoby proti pádu do hloubky nebo z výšky

- pracovníci budou seznámeni s umístěním lékárničky

7.VÝČET A POPIS STAVEBNÍCH, TECHNOLOGICKÝCH A KONSTRUKČNÍCH PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ

Koryto je svedeno k jedné straně, popřípadě jsou průtoky převáděny zatrubněním nebo přečerpáváním. Závadné materiály jsou dováženy ke stavebnímu objektu pro okamžité zabudování.

8.VÝČET A POPIS ORGANIZAČNÍCH PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ A TECHNICKÝCH PROSTŘEDKŮ (druh, množství a účel)

K žádnému skladování nebude docházet, jelikož bude dovážena nafta na momentální den do každého stroje zvlášť v kanystru, který bude přečerpán na „příjezdové cestě“ mimo koryto vodního toku.

Stavba i její vybavení bude viditelně označeno a zabezpečeno proti nekontrolovanému pohybu „třetích“ osob.

Stavební materiály ohrožující kvalitu vody budou skladovány v příslušných obalech mimo koryto a v případě povodně budou neprodleně přemístěny mimo zátopové území (povodňový plán).

PHM budou doplňovány mimo koryto a s příslušným zabezpečením pro případ možného úniku ropných produktů do životního prostředí.

Dopravní a mechanizační mechanismy použité pro stavbu budou v bezvadném technickém stavu zejména z hlediska možného úniku ropných látek do okolního prostředí.

Zhotovitel provede a stavebník ověří, zda jsou výše uvedená preventivní opatření dodržována včetně odpovídajícího proškolení příslušných pracovníků.

Vybavení prostředky pro šetření a sanaci škodlivých následků havárií

Je třeba mít trvale k dispozici např.: řezivo (prkna, fošny, kůly), sorbenty (sypké, vláknenné, Vapex, Fibroil, piliny apod.), nádoby na sesbíraný produkt (náhradní obaly), nářadí (lopata, krumpáč, sekýra, pila, palice) apod.

Další prostředky a speciální vybavení pro šetření a likvidaci havárií jsou uloženy v havarijním skladu Povodí Moravy s.p. a u Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje – územní odbor Svitavy

9.PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI

Jelikož není skladování závadných látek na staveništi, není třeba vypisovat seznam.

10. SYSTÉM SPOJENÍ PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Základní povinnosti a postup při ohlašování havárie je uveden v čl. 6.2. tohoto havarijního plánu. Podrobnější informace pro systém spojení jsou uváděny v následujícím textu.

K včasné aktivizaci odpovědných pracovníků havarijní služby Povodí Moravy s.p. napomáhá stálá pohotovost v mimopracovní době na jednotlivých provozních střediscích. Služba je vybavena mobilním telefonem a rozpis služeb má k dispozici odbor VHD.

Pro prvotní ohlášení havárie HZS a Policii ČR mají být podle Vyhl. MŽP ČR č. 450/2005 Sb. využita tel. čísla tísňového volání. V další fázi šetření a sanace následků havárie je však vhodné používat telefonních čísel na spojovatele, KOPIS a tel. ústředny s ohledem na charakter, specifičnost a délku předávaných zpráv a tím blokování linek tísňového volání pro závažnější případy. Tísňové volání by mělo být přednostně využíváno při nebezpečí výbuchu, požáru, hrozící otravě, ekologické katastrofě, vážném zranění osob apod.

Řídícím článkem při šetření a likvidaci následků havárie je vodoprávní úřad - OŽP MÚ Svitavy a ČIŽP – Hradec Králové, odd. ochrany vod. V této době je také výhodné informovat o havárii správce povodí a významných vodních toků – Povodí Moravy, s.p.

Jako základního spojení na správce povodí při mimořádných událostech je účelné využít nepřetržité služby odboru vodohospodářského dispečinku Povodí Moravy s.p. Brno (VHD) z důvodu personálního obsazení i technického vybavení tohoto pracoviště.

10.1. Příslušné orgány a organizace (spojení v pracovní i mimopracovní době + adresy)

Investor: Povodí Moravy, s.p., Dřevařská 932/11, 602 00 Brno, IČ: 708 90 013
Ing. Aneta Hedejová, tel.: 541 637 228, 601 235 671 856

Zhotovitel:

Případy havárií se hlásí:

Hasičský záchranný sbor Pardubického kraje – tísňové volání 150

Krajské operační a informační středisko (KOPIS)	112
Územní odbor Svitavy (vedení)	950 575 020

Policie ČR – tísňové volání

Územní odbor Svitavy	158
- ústředna	974 578 231
	974 578 111

Vodohospodářský dispečink (stálá služba)

541 211 737

provoz Blansko	516 414 961
ústředna	516 414 961
vodoprávní úřad – v pracovní době	461 550 240
– v mimopracovní době (mobil služby)	Xxx xxx xxx
ČIŽP OI Hradec Králové	495 773 111
Hlášení havárií	731 405 205
Zdravotnická záchranná služba	155
ZZS Pardubický kraj	466 034 107
Krajský úřad Olomouckého kraje, Jihomoravského, kraje Vysočina apod.	
Krajský úřad Pardubického kraje	466 026 111
KHS Pardubického kraje	466 052 347

11. PLÁNY ÚČELOVÝCH ŠKOLENÍ A VÝCVIKU OS OB PODÍLEJÍCÍCH SE NA PLNĚNÍ ÚKOLŮ DLE HP

S havarijním plánem budou prokazatelně seznámeni všichni pracovníci, kteří zacházejí se závadnými látkami, a to formou školení při nástupu do zaměstnání (před zahájením stavby) a dále minimálně 1 x za rok. (S havarijním plánem budou seznámeni a zavázáni k plnění i subdodavatelé.)

12. ÚDAJE O UMÍSTĚNÍ KOPIÍ SCHVÁLENÉHO HAVARIJNÍHO PLÁNU

Protokol o seznámení pracovníků s obsahem havarijního plánu.

[illegible]

Příloha 2 Přehledná situace stavby